

REALIZIRAN PROGRAM KUD TABOR ZA LETO 2011

V nedeljo, 6. februarja 2011 ob 16h smo pod dvema podbreškima lipama prešerno brali Prešerna. "fotografije"

Vaščane in obiskovalce smo pod lipi v Dolenjo vas in na Tabor vabili s prošnjo, naj doma s polic vzamejo Prešernove poezije, jih začno brati in izbrano, tisto ki se jih najbolj dotakne, preberejo še drugim pred mikrofonom. Zagotovili smo tudi bralce, ki znajo to prebrati dobro, celo zelo dobro in v več jezikih, predhodno smo poskrbeli tudi za toplo pijačo, kot sta kuhano vino in čaj, pa nekaj sladkega, predvsem suhe fige.

Zbrali smo se v presenetljivo velikem številu in pod obema lipama je hkrati stekla beseda o Prešernu, njegovem delu in življenju. Na Taboru smo poslušali Natašo Kne Leben, ki je predstavila Prešernovo življenje z malce drugega zornega kota in poudarila, da je naš pesnik predvsem narodov buditelj in prav v tej točki svojega življenja in delovanja ni nikoli zatajil.

Najprej smo poslušali Zdravljico, (Jernej Jeglič), nato Gazelo 2 in 3 v slovenskem in nemškem jeziku (Nataša Kne Leben), Uvod in Krst pri Savici (Miha Fock), Krst pri Savici po špansko (Kristina Rant), pesem Strunam in Povodni mož (Milan Debeljak), Lepo Vido (Maruša Rehberger—Jani Peternel), Kam, Soldaško, Slovo od mladosti (Jernej Jeglič), Vrbo-po špansko (Kristina)

V Dolenji vasi je uvodno besedo povedal Stane Mihelič in dodal še Zdravljico, kot se spodobi. Nato so se zvrstili bralci: Krst pri Savici (Teo Kramer), pesem Kam? (Laura Pogačnik), Sonete nesreče—italijansko in slovensko (Tone Strlič), Zabavljive napise (Stane).

V dveh ciklih, so brali uradni bralci, nato pa še bralci iz publike. V Dolenji vasi je bilo lepo slišati gospo Marto, na Taboru pa sta k mikrofону stopila dva: gospa Ana in nek srednješolec iz Naklega. Za ozvočenje je na obeh lokacijah poskrbel Silvo Šefer.

Dojeli smo, da je bilo Prešernovo pesniško in osebno življenje borba prvega slovenskega genija z družbenim in političnim suženjstvom, ter s kulturno zaostalostjo, ki so oklepali naše ljudstvo. Svoboden duh in srčna milina njegovih pesmi sta izraz našega narodnega jedra. Kot taka, navdušujeta od Prešernovih časov do današnjih dni tiste, ki upajo in verjamejo, da bo prepri pregan iz sveta povsod tam, koder Sonce hodi. Le hoteti moramo to na pravi način.

V petek, 25. marca 2011 ob 17h so na materinski dan otroci občine gostili mamice in očete "fotografije"

Otroci cele občine so združili znanje ob pesmi, plesu in recitacijah zato da so naredili lepo popoldne mamicam in tudi očetom, pa starim mamam in tetam. Otroke naše PŠ Podbrezje so za nastop, ki je bil v OŠ Naklo, pripravile učiteljice. Pozdravni govor je imela nova predsednica odbora za kulturne dejavnosti, gospa Nikolina Rozman, ki se ji je z nekaj besedami pridružil tudi gospod župan Marko Mravlja. Učencem osnovne šole so se z nastopom pridružili tudi

dijaki Biotehnične šole iz Strahinja. Ob vходу v dvorano so otroci delili prelepe vrtnice, za zaključno točko pa je poskrbela pevka s čudovitim glasom Fanika Križaj.

V petek, 8. aprila 2011 ob 19h je bila po treh letih pri nas spet občinska pevska revija "fotografije"

Letos smo bili v Podbrezjah organizatorji občinske pevske revije (zadnje smo gostili leta 2008). Takrat je nastopilo devet zborov, letos pa le sedem. Veseli smo bili, da je tokrat dve pesmi zapel tudi naš otroško mladinski pevski zbor in požel lep aplavz. Zbore je strokovno ocenjeval profesor Matevž Fabjan, ki si je vse nastope sproti zapisoval –kritično in tudi pohvalno, seveda. Po vseh odpetih pesmih pa je vse zborovodje odpeljal v sejno sobo, kjer je potekal odkrit pogovor. Tu jim je povedal ocene, ki vplivajo na honorar zborovodij in jih uvrsti v enega od treh razredov. Med povabljenimi gosti je bil v prepolni dvorani tudi gospod župan Marko Mravlja in veliko število občinskih svetnikov. Revijo sta s predstavitvenimi vložki in delno pesmimi povezovala simpatični Jaka in prijetna Laura. Priznanja in šopke pa sta podelili predsednica Komisije za kulturne dejavnosti gospa Nikolina Rozman in predsednica KUD-Tabor Nataša Kne Leben. Priznanja in koncertne liste je z enotno celotno podobo izdelal Uroš Blatnik.

Pogostitev je bila potem priložnost za klepet in druženje vseh članov zborov, ki jih tako ali drugače čez leto povabimo na različne kulturne prireditve, da nam zapojejo ustrezne pesmi, ki se tičejo dogodkov.

Zbori, ki so se tokrat udeležili revije:

OTROŠKO-MLADINSKI PEVSKI ZBOR PODBREZJE
Zborovodja Tajda Brezovec

CERKVENI MEŠANI PEVSKI ZBOR PODBREZJE
Zborovodja: Janez Kozjek

VOKALNA SKUPINA VEDRINA
Umetniški vodja: Zdravka Klančnik

MEŠANI PEVSKI ZBOR DOBRAVA NAKLO
Zborovodja: Andrej Zupan

UČITELJSKI ŽENSKI PEVSKI ZBOR OŠ NAKLO
Zborovodja: Marko Kavčič

MOŠKI PEVSKI ZBOR KUD TRIGLAV DUPLJE
Zborovodja: Nada Kranjčan

ŽENSKI PEVSKI ZBOR DUPLJANKE
Zborovodja: Katja Klančnik Jelenc

V petek, 17. junija 2011 ob 19h je bil na vrsti prvi del našega praznovanja ob 20 letnici samostojnosti države Slovenije. "fotografije"

Skupaj z župnijo smo v goste povabili gospoda Ivana Omana, ustanovitelja prve slovenske stranke kmetov, člana prve peterice predsedstva republike Slovenije, ali kmeta iz Zminca pri Škofji Loki, kot se sam najraje imenuje. S pomočjo Staneta Miheliča nam je povedal nekaj

zanimivosti iz časov pred in po osamosvojitvi. Sam med drugim pogreša v šolah nekaj več ali vsaj nekaj domovinske vzgoje. Izvedeli smo kako je nastal in zakaj zatonil DEMOS, pa da danes kmetje pogrešajo dobre zadruga, čeprav so kljub velikosti vsak posamezen premajhen za hudo konkurenco neusmiljenega kapitalističnega trga. Zaključil je z nekoliko žalostnim vprašanjem, ali smo pred 20 leti na plebiscitu volili tako držav, kot jo imamo in odšel še v Podnart.

Njegovo pripovedovanje je na začetku polepšal CMP zbor pod vodstvom Janka Kozjeka (Majda je postala mlada mamica) s tremi lepimi pesmimi, vmes pa je tri na harmoniko izvrstno zaigral Anže Prostor.

V torek, 21. junija 2011 ob 19h je bil na vrsti drugi del programa za 20. rojstni dan države Slovenije. "fotografije"

Dobra misel in ljubezen sta najmočnejši sili, ki se nekoč materializirata.

Prav to je bil povod za vseslovensko pobudo, ***naj Slovenci vsaj enkrat v letu stopimo skupaj, pogledamo čez plotove in zamere in gremo više in globoko v sebi poiščemo dobro. To potem deliti z drugimi in pokloniti pozitivno in dobro misel naši lepi domovini, to je prava odločitev za upanje, da dobimo Božji blagoslov.***

Tudi naš KUD je nagovorila ta pobuda in pridružili smo se ji, na svoj način, seveda. Z vabili po hišah in vsem na naši občini smo sporočili, da bomo na startu te akcije, ki je sicer trajala 24 ur (za nekatere celo 9 dni) in bila prepoznavna pod naslovom "S postom in molitvijo za domovino". Zaključila se je 22. junija ob 19h s slovesnimi mašami po vsej Sloveniji.

Mi smo jo s sv. mašo začeli v taborski cerkvi in na oltarju je bila ob rdečih nageljčkih zataktnjena tudi mala zastava. Program smo nadaljevali s himno pod lipo, ko je Taborska Urška po uvodnem nagovoru delila kruh, ki sta ga v obliki malih hlebčkov spekli s Kristino in poslušali smo pesem o mentrgi.

Nataša je nato s kitko, ki je vsebovala najrazličnejše legende o krepitvi narodove zavesti, prepletla mnoge bralce poezije in literature. Vmes so nekajkrat zapeli pevci otroškega mladinskega pevskega zbora z novim vodjem Timom. Za enega najlepših prizorov pa so poskrbeli plesalci folklorne skupine Podkvice. Najprej so navdušili fantje s kratkim skečem o podkvici, nato deklice o piki Polonci, potem pa so se po taktih dveh harmonikarjev zavrtela krilca pod mogočno staro lipo, ki ji je roko s terase podajala slovenska zastava. Gledalci na Taboru so se z dolgim aplavzom zahvalili obema vodjema skupine in otrokom samim.

Ker smo se zbrali na kresno noč in pričakovali kres na koncu, je bil del Pavčkove pesmi Na svetu si, da sam si sonce in da s sveta preganjaš sence, primeren uvod. Tako dobro znana pesem, pa vendar premnogim tako težko uresničljiva. Sledila je legenda o Veroniki Deseniški pa o Martinu Krpanu smo izvedeli presenetljive podobnosti s Slovenci danes. Polno novih povezav in podatkov smo izvedeli o Srečku Kosovelu in poslušali njegovi pesmi o borih. Pomenljivo vsebino ima tudi pesem Neže Maurer, Okrog vseh dreves, ko nam sporoča, da ostanemo preveč sami in žalosti, če zaradi nekaterih kakorkoli slabih dreves sumimo, da so potem slaba vsa. Dve avtorski pesmi o domovini in zahvali zanjo sta bili globok priklon našega pesnika. Nekatere pesmi so nam poslali celo iz tujine in zveneli sta tako domoljubno in Slovensko. Tudi Balantičeva poezija se je tako lepo naslonila že na ostale slišane. Ko je izzvenela zadnja pesem o kresu, pa je predsednik PGD Podbrezje prižgal kres, in vsi smo poglede z vzdihni usmerili vanj. Starejši obiskovalci so povedali, da na Taboru še ni gorel in bi odslej lahko vsako leto. Smo se strinjali in zapeli nekaj lepih domačih pesmi pod lipo ob kresu, ki mu najmlajši niso dovolili, da bi ugasnil.

Upamo, da smo s pomočjo kresne noči, ob vsem povedanem in slišnem, ob postni pogostitvi s kruhom, soljo in vodo, poslali mnogo dobrih misli naši domovini in tako najlepše podprli lepo pobudo, ki bi jo prav tako lahko pogosteje uresničevali.

Po starem verovanju kresovi dajo soncu moč, da ohranja toploto. Naj v nas ne ugasne tudi takrat ko kresovi dogorijo in zaide sonce.

V nedeljo 10. julija 2011 ob 17h se je iz EP s srebrno medaljo vrnil Darko Đurič in slovesno smo ga pričakali "fotografije"

V Berlinu v Nemčiji je od 3. do 10. julija 2011 potekalo evropsko prvenstvo v plavanju invalidov. Pod vodstvom glavnega trenerja Bora Štrumblija, so slovenski reprezentanti plavali v enem izmed najhitrejših bazenov sveta. Med več kot 500 plavalcev iz vse Evrope so Slovenjo zastopali Aleš Sečnik, Alen Kobilica in naš Darko Đurič, ki se je v močni konkurenci skupine S4 pomeril v prostem slogu na 50 in 100 metrov, kjer ima že osvojeno minimalno normo za nastop na paraolimpijskih igrah, na 200 m prosto ter 50 m delfin. Prav ta zadnja disciplina je Darku prinesla srebrno medaljo, ko je dosegel drugi čas v Evropi in tudi svetu. To evropsko prvenstvo je bilo zelo pomembno, saj je bila glavna naloga Slovenije priplavati dobre rezultate in z njimi posegati po paraolimpijskih normah. Te ima Darko že zagotovljene in tako se lahko veseli OI v Londonu in vanje polaga vse športne upe. Realni so, saj je star 22 let in je plavanje začel trenirati šele pri 18 letih, pa je že tako uspešen. Njegovi drugi upi pa so uspešno dokončanje študija in poklic trenerja. Veliko je že dosegel, tudi s pomočjo ljubečih krušnih staršev Veronike in Milana Debeljaka pa njunih štirih otrok, Darkovih sester in bratov, kot jih kliče. Zadnji nemajhen podvig k veliki samostojnosti je vozniški izpit in pridobitev prilagojenega avta. Za vse to so bila potrebna velika sredstva in njegov ati Milan je spravil na noge skoraj vse prostovoljce v bližnji in daljni okolici. Misija nemogoče na začetku, je postal **mogoče** na koncu.

Ker se tudi mi veselimo z njim, smo mu ob vrnitvi iz Berlina pripravili skromen, a toliko bolj prisrčen sprejem.

V soboto 23. julija 2011 ob 20h je bila proslava-komemoracija v spomin bistriškimi žrtvam "fotografije"

Komemoracijo smo tudi tokrat pripravili v sodelovanju z občino Naklo, PGD Podbrezje, Zvezo borcev Kranj. Naše pevce so tokrat zamenjali dupljanski in zapel je MP zbor Duplje pod vodstvom Nade Kranjčan, slavnostni govornik je bil podpredsednik KUD Tabor Podbrezje Milan Debeljak, povezovala pa je predsednica KUD Tabor Podbrezje Nataša Kne Leben.

Po zapeti zdravljici je sledila minuta molka, ki ji je vztrajno prišepetaval zvok dežja, ki se je prav takrat odločil, da bo obilno namočil letos suho zemljo.

Zato se je lepo slišala zahvala vsem, ki so se zbrali (tisti v uniformah so stali brez dežnikov in bili na koncu mokri do kože) na vrhu Jurčkovega klanca, in se skupaj spomnili tragičnih dogodkov izpred 69 let, ko je na Bistrici in na tem mestu pod nemškimi streli življenje izgubilo 9 domačinov in 50 talcev iz begunjskega taborišča.

Župan Občine Naklo Marka Mravljo in predstavnike Zveze borcev, so k spomeniku položili venec in cvetje.

Milanove besede so izzvenele spravljivo in se dotaknile prav vseh src. Med drugim je povedal:

Ko so me prosili, da bi vam spregovoril na tem kraju, sem občutil veliko nemoč. Nočem vam govoriti praznih besed in nočem vam razgrebsti vaših starih že skoraj zaceljenih bolečin. Kako sem si želel, da bi bila moja beseda trdna in jasna, da bi vsi lahko rekli: »Ve, da ne pozna cilja, a pokazal nam je pot.«

V vsakem izmed nas je **nekaj zgodovinarja**, ki tiplje za znanjem, **nekaj iskalca resnice**, ki išče spoznanje, **in nekaj poeta**, ki doživlja in čuti.

Zato sem v poletni vročini, ko se je dan že nagibal kakor nocoj, ustavil avto doli pod bregom in se usedel na klopcu v parku.

K njihovemu spominu, da bi mi povedali sami.

Hlapci in gospodarji, kakršne si predstavlja moja misel. Pustil sem, da so prihajali s svojo besedo, zdavnaj že očiščeno naše tukajšnosti:

(celoten govor je objavljen posebej).

Po zadnji pesmi je Nataša zaključila s temi besedami:

Po skoraj 70-ih letih, ko se je svet že toliko spremenil, ko so se zamenjale generacije, ko so prišli že otroci, vnuki in pravnuki, ko se zdi, da preteklosti ne razumemo več, vendarle grozote 2. svetovne vojne ne gredo v pozabo. Kljub temu, da Evropa zdaj živi v miru, mir ni

samoumeven. Evropa je potisnila val nasilja čez svoje meje, a nikoli ne veš, kdaj pljuske nazaj, streznitev navidezne evropske varnosti je bilo nasilje na Balkanu v 90-ih letih. Vojna in njena morija imata vedno enak obraz. Nacistični uničevalni načrt je predvidel popolno iztrebljenje Židov in Romov ter delno uničenje Slovanov, tiste Slovane pa, ki bi preživel, bi zaslužili. Poboja na Bistrici seveda ne bi bilo, če partizani ne bi napadli nemškega konvoja, vendar to ni opravičilo za nemško divjanje 25. in 28. julija 1942 na Bistrici, ki je prebivalce, predvsem pa svojce pobitih zaznamovalo za vedno.

Čeprav je lilo kot iz škafa, smo se razšli s toplino v srcu in počasi, da smo lahko premišljevali tisto, kar smo slišali.

V petek 16. septembra je bila na Taboru Noč netopirjev "fotografije"

✎ V Pirčevi dvorani smo pripravili razstavo otroških izdelkov, ki so na raznolike načine predstavljali netopirje.

✎ Na predavanju, ki ga je vodila članica Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev biologinja Alenka Petrinjak smo izvedeli, da smo v Podbrezjah netopirjem prijazna vas. Nato smo netopirje poslušali z ultrazvočnimi detektorji in na koncu je sledilo še obešanje netopirnic, ki jih sicer netopirji redko naselijo, pa vendar.

✎ Netopirji so ponočnjaki, ki po spretnosti letanja prekašajo akrobatske letalce in med tem uspejo celo večerjati. So živali, ki že od nekdaj, včasih celo preveč, burijo človekovo domišljijo in brez katerih ne bi bilo filma o Drakuli, so živali, ki »gledajo z ušesi« in »letajo z rokami«. Podbreška osnovna šola nudi domovanje ogroženemu in redkemu vejicatemu netopirju. Posebej pomembno je, da se pomena varovanja narave zavedamo prebivalci, še posebej pa otroci, ki bodo kasneje, ko bodo odrasli, prav zaradi takšnih dogodkov, s katerimi ozaveščamo vse generacije ljudi, razumeli pomen sobivanja narave in človeka.

✎ Otroci so bili navdušeni prav pri vseh dejavnostih, ki so se ta dan dogajale. Z zanimanjem so poslušali, da so včasih netopirjem rekli, da niso ne tič na miš, pa da so jih gotovo dosti dobro poznali, saj imajo samo v slovenskem prostoru, glede na narečno področje, mnogo različnih imen. Sicer pa v Sloveniji živi 28 vrst netopirjev, ki se iz poletnih bivališč pred mrazom pozimi umaknejo na druge lokacije, da samička nekje v juniju ali juliju skoti le enega mladička, da so zelo koristni in predvsem ogroženi zaradi svetlobnega onesnaževanja in človekovih posegov v naravo. Izvedeli smo nekaj o tem, kakšne frekvence netopirji slišijo in mi ne. Netopirji vidijo izredno dobro. Ponoči lahko brez težav lovijo tudi najmanjše žuželke. Imajo razvite oči in z njimi dobro vidijo, vendar te niso glavno čutilo za vid. Razvit imajo poseben sistem, ki deluje kot sonar. Oddajajo nam neslišne ultrazvočne klice (v območju višjem od 20000 Hz), katerih odboje od ovir zopet prestrežejo in si zelo natančno ustvarijo sliko preiskovane okolice ali položaja svojega plena – to imenujemo **eholokacija**. Podkovnjaki na ta način lahko zaznajo celo 0,05 milimetra tanko nit!

✎ Želimo, da bi zaradi naše skrbi zanje, ne bili več na rdečem seznamu ogroženih živalskih vrst. Upoštevali bomo to, da jih ne bomo vznemirjali, lovili, poškodovali ali celo ubijali. Zdaj

vemo, da so njihovi življenjski prostori pravno varovani tako s slovenskimi kot s predpisi Evropske unije.

V soboto 24. in nedeljo 25. septembra so se odvijali 6. Taborski dnevi "fotografije"

Tokratni Taborskih dnevih, ki so bili naravnani na dobrodelnost in prostovoljstvo.

V četrtek 22. septembra sta Barbaro Pogačnik in Daca v Pirčevi dvorani postavili razstavo **vseh 13 slik po legendi o Taborski Urški**, ki so olje na platno v izmerah 70X50cm in zložena slika štirih v velikosti 120X180 cm, (ki jo je odkupil gospod župan in jo nazaj podaril KUD-u.) Kar nekaj Podbrežanov jih je že neuradno prišlo pogledat, največ pa seveda v soboto, pred uradno otvoritvijo, ko so si razstavo na hitro pogledale gospodinje, ki so prinašale pecivo in takoj v zameno že dobile najnovejšo knjigo o Taborski Urški. V soboto dopoldne je bil na radiu Gorenc daljši prispevek s predstavitvijo programa dogodkov na 6. Taborskih dnevih, ki ga je z voditeljico podala Nataša.

V soboto 24. septembra so se ob 18h začeli zbirati nagrajeni prostovoljci, vaščani in nekaj tujih gostov. Z nami je bil tudi gospod župan Marko Mravlja s soprogo in predsednica občinske komisije za kulturo in šport Nikolina Rozman. Naša gosta iz Tržiča sta že takoj po prihodu obiskovalcev začela s pripravami na licitacijo, ki je bila za vse nekaj novega in verjetno prva v Podbrezjah. Po uvodnem pozdravu in projekcijski predstavitvi vsebin dosedanjih petih taborskih dnevov, ki jih je pripravil Jožef Perne, je Nataša skupaj s slikarko Barbaro Pogačnik na kratko opisala vse razstavljene slike, kasneje pa še strokovno umetnostni zgodovinar Andraž Pogačnik. Barbara je slike, ki jih je z neizmernim trudom in požrtvovalnostjo ustvarjala dva meseca poklonila KUD-u, le ta pa naprej v dobrodelne namene. Sledila je predstavitev naše **nove knjige**, ki razstavljene slike vsebuje skupaj s scenarijem igre Eve Kraševc izpred petih let. Tudi ta je od osnutka in ustrezne kakovosti fotografij (Joc Perne) do rojstva reprezentančne oblike knjige potrebovala natančno mesec dni, kar je tudi rekord svoje vrste.

Med opisom dela naših devetih **prostovoljcev**, ki smo jih izbrali po kriteriju starost nad 60 let z najmanj 10 letnim delovanjem na posameznem področju, smo nagrajencem podelili šopke in najnovejše knjige s posebnim posvetilom:

Prostovoljec z ljubeznijo svetu in sočloveku sebe ponudi,
s svojo srčnostjo in pridom deli svoj talent in se nikoli ne utruji.

Ljubezen do bližnjega je več kot usmiljenje.

To je sposobnost, da smo drugemu naklonjeni.

Naklonjenost daje občutek povezanosti z drugim,
še posebej če so drugi v stiski, skrbeh in trpljenju.

Ženski del ekipe so sestavljale: **Anica Mihelič, za** 13 letno delo v skupini za samopomoč, kjer deluje 17 prostovoljcev, ki so organizirani v Medgeneracijsko društvo z imenom Z roko v roki, s sedežem v Kranju, **Barbara Pogačnik**, za delo pri RK in kulturi, **Marija Markič in Sonja Homar** Gubanc za delo z upokojenci. Moški del so sestavljali Silvo Vovko za delo na Taboru in celo restavratorskimi deli v obeh cerkvah, **Stanko Tonkli** za preteklo delo v športu in tudi v kulturi, **Ivan Drinovec** za izjemen prispevek in že kar legendarno poslanstvo v PGD Podbrezje in pa seveda naš **Stane Mihelič**, za zborovsko petje, govorno besedo, dolgoletno delo v KUD-u, razne prispevke s področja kronistike. Izjema je bila **družina Kozjek** za dolgoletno zborovodsko dejavnost v Podbrezjah.

Veselili smo se z našimi nagrajenci predvsem zato, ker vemo da niso edini, da imamo v kraju še mnoge, ki so tudi mlajši in delajo že dolgo tiho in požrtvovalno za svojo skupnost in tako tudi sebi lepšajo življenje.

Po fotografiranju za spomin na prijetno druženje, in dražbi slik je sledila pogostitev in sproščen prijateljski klepet.

Licitacijo je izvrstno vodil gospod David Ahačič (prostovoljno), ves čas vzpodbujal, da ne gre samo za odkup slik, temveč predvsem za dobrodelno noto. Vsakič je ceno dokončno potrdil z udarcem klada na tnalico, ki je še pred 50 leti prav na tem mestu, vendar v stari zgradbi, pomagala služiti vsakdanji kruh tukajšnjemu stanovalcu. Uspel je prodati vse slike po ceni, ki so navedene v spodnji razpredelnici. Zbrana sredstva smo namenili predvsem Podbrežanom,

ki so se znašli v socialni stiski in smo jih takoj naložili na poseben račun v okviru računa, ki ga že sicer ima RK Podbrezje.

SEZNAM KUPCEV

Št. slike	kupec	cena
1	Nataša Kne Leben, Podbrezje 137, 4202 NAKLO	50€
2	Jožef Perne, Podbrezje 175, 4202 NAKLO	80€
3	Marko Mravlja, Strahinj 72, 4202 NAKLO	100€
4	Anton Purgar, Podbrezje 9, 4202 NAKLO	100€
5	Anica Mihelič, Podbrezje 28, 4202 NAKLO	30€
6	Dragica Perne, Podbrezje 175, 4202 NAKLO	35€
7	Marko Mravlja, Strahinj 72, 4202 NAKLO	60€
8	Tina Jeglič, Podbrezje 171, 4202 NAKLO	80€
9	Milan Debeljak, Podbrezje 150, 4202 NAKLO	85€
10	Silvo Vovko, Podbrezje 184, 4202 NAKLO	50€
	SKUPAJ:	670,00 €

Temu znesku smo dodali še natančno 200 E zbranih od prodaje knjig v obeh dneh na Taboru. Tako je zdaj na **TR RK Podbrezje 870E**, ki jih bo ustrezno delila Marija Markič v dogovoru z ostalimi sodelavkami.

V nedeljo 25. septembra ob 10h pa je bila v Pirčevi dvorani zbrana vesela družina vseh ustvarjalcev, ki so pred petimi leti postavili igro o Urški Zlatolaski. Prišli so konjeniki iz Ljubnega in Naklega, režiser, folkloristi, scenski mojstri in seveda vseh 12 igralcev. Vsem smo po zabavno-družabnem ogledu igre s CD-ja na platnu poklonili knjigo s posvetilom, se za spomin na terasi fotografirali in ob bogati pogostitvi obujali spomine na celomesečne vaje, ki so potekale v hladnih večerih a v toplih srcih.

V nedeljo 6. novembra je bilo ob 16 h srečanje starejših, bolnih in invalidov s spremljevalci v Kulturnem domu "fotografije"

Ugotavljamo, da je obisk manjši od pričakovanega. Tisti pa, ki so prišli, so se razveselili bogatega kulturnega programa, za katerega je scenarij pripravil Milan. Navdušil je otroški pevski zborček, ki ga vodi Tim in prav tako Peter, ki je zaigral na harmoniko. Luka je pripravil 20 minutni film iz praznovanja 100 letnice Rezke Aljančič, ob katerem so spomine nanjo obujali Mojca, Lidija in Milan. Prav tako so izmenično ob posamezni Barbarini sliki brali izbrane tekste iz vseh treh knjig, ki jih je doslej navdihnila naša legenda o taborski Urški. Za konec je Barbara povedala nekaj o nastajanju svojega opusa. Zaključil pa je Milan, z vrhunsko recitacijo Kettejeve pesmi Pijanec, ki govori o nesrečni ljubezni. Bogate pogostitve (pecivo so napekle gospodinje) je bilo dovolj še za popotnico, ki se ji je pridružila še najnovejša knjiga Urška Zlatolaska. Naši povabljeni so se razšli z željo, da če ne prej, drugo leto spet pridejo, se srečajo vsaj takole in poklepetajo. S svežimi spomini na optimizem Rezke Aljančič, ki ga je premogla v visoko starost je bilo ob stisku roke za slovo videti, da je nalezljiv.

V petek 25. novembra ob 19. uri so bili v Kulturnem domu že 10. Pirčevi dnevi, ki so bili posvečeni Franu Černilcu ob njegovi 100 letnici smrti "fotografije"

Jubilejni deseti Pirčevi dnevi so bili v Kulturnem domu. Po otvoritveni pesmi **Otroškega pevskega zbora** podružnične šole Podbrezje pod vodstvom **dirigenta Marka Kavčiča**, je imela nagovor nova predsednica KUD-a **Mojca Brezovec**. Predstavila je program in besedo po drugi zapeti pesmi predala glavnemu snovalcu Pirčevih dni, **Stanetu Miheliču**, ki je najprej **orisal zgodovinski čas** v katerem je živel Fran Černilec. Skozi projekcijo, za katero je skrbel Milan Debeljak, smo s sliko potovali več kot 150 let v pretekli čas. Slovenci smo bili pod Avstrijo in od 1848 do 1916 nam je vladal cesar Franc Jožef, torej celo življenje učitelja Franca Černilca. Narodna zavest se je prebujala na taborskih shodih. Ob koncu 19. stoletja so Slovenci ustanovili politične stranke, s katerimi so začeli nastopati na deželnih in državnih parlamentih. V letu 1870 je stekla gorenjska železnica, zato je zamrlo prevozništvo, kovačije,

bognarije, obcestne gostilne, veliki hlevi za pripravo, pri Brcu in Jakšu na Bistrici, na Posavcu, mitnice čez mostove. V drugi polovici 19. stoletja so ime Podbrezje ponesli v svet znameniti Slovenci. Zanje so slišali tako na Dunaju kot v Munchenu, pa v Parizu in Sarajevu. To so bili Aleš Pavlin-Francek, Pod maršal Joža Tomše Savski dol, Ivana Kobilca, Franc Pirc, Andrej Praprotnik. V tistem času je prišel Fran Černilec in potem 40 let deloval v Podbrezjah kar na petih pomembnih področjih. Takrat so bile na pohodu tehnične novosti, kot je telegraf, telefon, elektrika, radio in prva letala. Franc Černilec je umrl v 84 letu življenja, na koncu dolgega obdobja, ki ni slutilo strašnega razvoja kapitala, svetovne vojne in različne nedemokratske politične sisteme. Dve leti po njegovi smrti smo v Podbrezjah dobili novo šolsko zgradbo in zaselkom naše vasi so bile že natančno postavljene meje. Fran Černilec (priimek in ime sta zapisana v več različicah), se je rodil premožnemu posestniku 31. avgusta 1828 v Šentvidu pri Stični na Dolenjskem. Njegova žena Margareta Štefelin pa je bila rojena 1836 leta in doma s Svetega križa nad Jesenicami. K nam v Podbrezje sta prišla 3. oktobra 1870. leta s tremi hčerkami, Marijo, Pavlo in Cecilijo, tu pa se je rodil še sin Anton. Fran Černilec je za eno leto je šel prvič učiti v Ljubljano, nato pa za 22 let na Jesenice in nato za 27 let v Podbrezje. Umrl je pred sto leti, 19. septembra 1911 v Podbrezjah, kjer je tudi pokopan. Po neutrudnem življenju, skupaj z ženo Margareto, ki je umrla le pol leta za njim, počivata v skupnem grobu.

Černilec kot **POŠTAR**:

Černilec je bil poštar najprej celih 22 let na Jesenicah in nato ga je Aleš Pavlin pripeljal v Podbrezje, kjer je to delo opravljal skoraj 41 let. Nastanil se je v hiši, na lokaciji sedanjega Kulturnega doma, ki je bila mežnarija, pošta in šola hkrati. Pošta v Podbrezjah je obsegala vse vasi današnjih Podbrezij, Bistrice, Žeje, Duplje, Zvirče, Ovsišje, Podnart in Ljubno. Kranjske klobase so prišle z vlakom v Podnart, nato s konjem na pošto v Podbrezje in nato nazaj v Podnart, podobno je bilo z ljubenskimi krtačami, ki so skozi Podbrezje romale na vlak. Trikrat na dan od ponedeljka do sobote je sprejemal in odpremljal pošto v Podnart, jo vpisoval in oddajal raznašalcu. Res je delo opravljal v isti stavbi kot je učil in so ga gotovo učenci takrat počakali, da se je učitelj spremenil v poštnega uradnika. Morda je uradoval kar v razredu, pa je dal otrokom tiho zaposlitev. Ko je Černilec kot učitelj šel 1897 v pokoj, se je pošta preselila k Štrithu v Srednjo vas. Danes je to zapuščena hiša, a dolga leta po drugi vojni je bila trgovina. Pošto je Černilec tam urejal še 14 let, skoraj do svoje smrti.

Černilec kot **UČITELJ**:

Star 19 let je že učil v šentpeterski šoli v Ljubljani, nato pa star 20 let odšel za učitelja v ljudsko šolo na Jesenice. V Podbrezje je prišel star 42 let v hišo z naslovom Britof št. 6 in v njej je bila na novo ustanovljena šola, seveda enorazrednica, z enim učiteljem in eno učilnico. Pouk je potekal štiri šolske ure dopoldan in štiri ure popoldan od ponedeljka do sobote, kar je 48 pedagoških ur. Prvo njegovo šolsko leto je šolo inšpiciral okrajni nadzornik Fran Krašan, prvosednik-predsednik šolskega sveta je bil župnik Matevž Slapnik, Jeglič, posestnik iz Podtabora, pa njegov namestnik. Osnovna šola na Slovenskih tleh je doživela štiri prelomne zakonodaje. 1774 Terezijanski zakon o obveznem šolanju otrok, zakon z leta 1805, ko se je po jožefinskih reformah šola spet vrnila v cerkveno okrilje, vmesno obdobje Ilirskih provinc pod Napoleonovo oblastjo od 1809 do 1813, in novi zakon, ki je dal šoli obraz do druge svetovne vojne, ki je šolo delno poddržal in cerkvi odvzel odločilno premoč. V taki šoli je poučeval Fran Černilec pred njim pa Franjo Praprotnik in Franjo Klinar, ki nista pisala šolske kronike. Černilec je šolska leta popisoval na kratko: začetek in konec šolskega leta, obiski nadzornikov, sestavo šolskih odborov, praznovanja cesarske družine, večje epidemije in vremenske nepravilnosti. Nič še ne zveemo o številu učencev. Zanimivo je spremljati šolsko izrazoslovje: nadzornik je poslušal poučevanje, poučenje, nauk, pouk, pedagoško podajanje. 4. julija 1897 je bila v Podbrezjah velika slovesnost, ki jo je priredilo slovensko učiteljsko društvo in 29. julija sklep šolskega leta z navadno sveto mašo, ko je Fran Černilec zaključil učiteljevanje in šolsko kroniko. Takrat je že 5 let živel v Korenovi hiši, ki jo je kupil. V cerkveni kroniki je Venceslav Vondrašek, župnik v Podbrezjah od 1909 do 1948, zapisal, da je bil Černilec zadnji, ki je bil mežnar, organist in učitelj hkrati.

Fran Černilec, **ORGANIST, CERKOVNIK, HOMEOPAT**

Organist je bil vse do smrti, a na začetku pevcev še ni bilo veliko. Prva pevka je bila Reza Jeglič - Matijevčeva, potem sta mu prišli pomagat hčerki Marička in Pavla, ki sta bili še tako majhni, da ju je postavil na stol, da sta videli v cerkev. Ob praznikih mu je pomagala žena Margareta, da je sam Černilec še bolj povzdignil svoj bas. Kasneje je prišla še tretja hči Cilka. Župnik mu je honorar zvišal s 15 na 25 goldinarjev, učiteljska plača pa je bila 250 goldinarjev. Kljub nizkemu honorarju je Černilec zelo resno jemal orgljanje v obeh cerkvah, ker so bile orgle takrat tudi na Tabru. Ko je s Trsta prišel poštni komisar pregledovat poštno poslovanje,

ga je pustil v uradu in odšel orglat. Tudi šolske otroke je zaprl in odšel v cerkev. Ampak otroci so poskakali skozi okna in so pritekli v cerkev pred učiteljem. Skladbe se je učil sam in imel veliko vaj s pevci, saj sta bili že takrat po dve maši ob nedeljah in praznikih, pa množična romanja na Tabor. Podbrezje so imele do leta 1940 župnika in kaplana. Černilec je delo organista opustil le takrat, ko je gorelo pri sosedu Lenartu v Britofu. Skočil je v gorečo hišo misleč, da je v njej otrok. Na glavo se mu je zrušil hodnik z gorečimi drvami, kar mu je prizadejalo hude opekline in takrat ga je v šoli nadomeščal kaplan Gregor Šlibar.

Mežnarska dela je opravljal za farno cerkev, ko je trikrat na dan na roko zvonil, ob petkih in sobotah po štirikrat, pa ob pogrebih, praznikih in nedeljah. Res so mu gotovo pomagali družinski člani, vendar je bila odgovornost njegova.

Z vso resnostjo sta o njem kot **zdravilcu-homeopatu** pisala, njegov učiteljski naslednik Ivan Kiferle in zelo strogi župnik Venceslav Vondrašek. Sklepamo, da je tudi to poslanstvo Černilec jemal resno. S kroglicami je zdravil tudi živino, torej je moral na pot, če so ga poklicali. Dobravčevi so bili izobraženi, premožni in preudarni, pa so povsem zaupali njegovemu zdravstvu. Njihovega pastirja je ozdravil na očeh s tem, da mu je kroglice vstavil pod trepalnice. Tako so Črnilčeve »kuglice« zaslovele daleč naokoli. Še leta 1930 je o njegovem zdravljenju pisal Andraž Jeglič.

Mi pa se, tako kot on, še danes sprašujemo, zakaj nima ta požrtvovalni, delovni in vsestranski mož v Podbrezjah prav nobenega obeležja.

Med posameznimi sklopi predavanja sta nam na svoji harmoniki zaigrala najprej **Peter Grašič** in nato še **Anže Prostor**. Lepo so zveneče znane skladbe in ena med njimi je bila Slakov Čebelar. **Meta Gregorc, Maj Kramer in Tina Jeglič** iz PŠ Podbrezje so prebrali odlomek iz Slomškovega učbenika Nežica in Blaže v nedeljski šoli. Zaključku predavanja pa sta sledili pesmi **Cerkvenega mešanega pevskega zbora pod vodstvom Janka Kozjeka**. Stane Mihelič se je zahvalil nastopajočim, občinstvu, gostom, gospodu županu in svetnikom za obisk, sodelavcem ki so pomagali pri izvedbi: Miranu Čehovinu in Pavletu Kozjeku za gradivo, Urošu Blazniku za preslikavo, Milanu Debeljaku za predvajanje, kmetijam Matijovc, Mrkovc, Štrith za sadne dobrote in cvetličarni Gomzi za dekoracijo dvorane. Skromna zakuska je bila priložnost za srečanje ljudi, ki jim ni vseeno, koliko še vemo o zgodovini naših vasi in predvsem ljudi, ki so usodno zaznamovali in sooblikovali naš kulturni prostor.

V soboto 3. decembra ob 9. uri smo na Taboru pripravili božično-novoletne delavnice "fotografije"

Mojca je že dan prej v Pirčevo dvorano namestila ves potreben material, da smo lahko že takoj na ustrezno zaščitenih mizah pričeli z izdelavo adventnih venčkov v mahu in suhih storžih, izdelavi najrazličnejših angelcev iz papirja, filca, trakov in kroglic, gozdnih palčkov na deščici, mahu in storžih z borovničevimi vejicami, vlivali okraske iz čebeljega voska. Osnovne iztočnice so otroci najrazličnejših starosti nadgradili s svojo ustvarjalno domišljijo in zelo presenetili. Najvažneje pa je bilo to, da so uživali in kar niso hoteli domov, čeprav so bili kazalci že pošteni čez trinajsto uro. K sreči smo imeli še sadno piškotno malico, še iz preteklega dogodka. Vzporedno so potekali dogovori o bodoči lutkovno gledališki sekciji.

V soboto 24. decembra ob 19. uri smo v Taborski cerkvi pripravili otroško polnočnico "fotografije"

Mati, oče in njunih pet otrok se odpravi iskat luč, tisto, ki naj bi svetila v srcih vseh ljudi. Po daljšem iskanju se razdelijo in odidejo vsak v svojo smer. Po dolgem iskanju skupina z otoki sreča druge otroke, ki prav tako iščejo svetlobo, ki jo pogrešajo njihova srca. Od utrujenosti se želijo nekoliko spočiti, med tem pa zaslišijo angelce, ki s pesmijo prinašajo prav tisto, kar oni iščejo:

Luč nebeška zasvetila v greha temo je zemljo.
Luč nebeška se razlila, razsvetlila je že vso.

Srca vsa zdaj razsvetliti, luč nebeška si želi.
Vendar vsakdo noče priti, pred svetlobo to beži.

Mi pa luč smo to sprejeli, v naših srcih nam žari,
Luč nebeško smo objeli, jo braniti vsak želi.
Luč ljubezni bomo nesli od oltarja vsem ljudem,
Z lučjo bomo pa prinesli mir nebeški srcem vsem.

Ko pridejo še pastirčki, ki so slišali angelsko petje, skupaj odidejo k hlevčku, da bi se zazrli v obličje zlate luči. Ne pozabijo poiskati še druge skupine, ki šla v nasprotno smer in jo pripeljejo v hlevček, kjer se je zgodil največji čudeč ljubezni za nas vse ljudi.

Lučko je Jezus v duši prižgal,
Lučico drobno otroku je dal.
Lučica božja zdaj v duši gori,
Lučica božja v očeh se blesti.

Mi smo otroci, otroci luči,
Nesemo lučke zdaj med ljudi.
Z njimi posvetimo temne poti.

Povsod naj božja lučka gori.
Lučka naj božja greje ljudi.
Če lučka pa v srcu več ne gori,
Jezus nam novo lučko deli.

Kot vedno, je bila taborska cerkev skoraj premajhna za vse mlade družine, ki se že tradicionalno udeležijo slovesnosti za najlepši družinski praznik. Nekateri so prišli tudi z baklami in delali družbo jelki, ki se je v lučkah bleščala med cerkvijo in Pirčevim domom. Tokrat božič ni bil bel, bil pa je na novo svetel.

V ponedeljek 26. decembra ob 8.45 uri je bil pred mašo blagoslov konj na taborskem griču "fotografije"

Lepo, ne preveč hladno in nič zimsko jutro je sneg kazalo le na oddaljenih vrhovih gora. Konjem, ki so s konjeniki prišli na Tabor, da bi od sv. Štefana po rokah našega župnika dobili blagoslov, pa je bilo tako vreme prav vseč. Te živali so v našem okolju izključno v oskrbi in lasti ljudi, ki so prav zato v celoti odgovorni za njihovo ustrezno oskrbo in njihovo dobro, kar oni potem tudi v dobršni meri ustrezno vračajo. Pa ne le za konje, tudi za vse druge živali smo odgovorni in če se zavedamo ali ne, je njihovo dobro, tudi naše dobro. Nekako takim besedam smo pozorno prisluhnili in umiril se je celo mali živahni poni, bel in črn konj in temno siva kobila, ki bo aprila povrgla žrebička. Konjeniki so dobili KUD-ove plakete in Tišlarjevo malico za popotnico Štefanovega dne.

V sredo 28. decembra pa so koledniki delili veselje za srečo drugih "fotografije"

V hladnem jutru je 16 otrok na prednovoletno sredo prišlo v naš Gasilski dom, kjer smo jih malo bolj na toplem oblekli v na novo zašita oblačila namenjena koledovanju. Kraljevska pokrivala z ogrinjali so bila pravi kontrast belini petih angelcev z zvezdami, ki so z gasilskega vrta odšli najprej v cerkev po blagoslov ki jim ga je vidno zadovoljen podelil gospod župnik po lepo zapeti pesmi pred jasicami. Nato so že vnaprej določene skupine odšle na tri konce naše dolge vasi od Gobovcev do Bistrice preko Srednje vasi, Britofa in Podtabora. Od hiše do hiše se je ob vratih, če so se odprla, slišal najprej angelov pozdrav:

Zvezda sem sredi vaših noči, svetlobo prinašam v temne vam dni.

Novica vesela je to od Boga, da Jezus rešitelj je vsega sveta.

GAŠPER je govoril o blagoslovu:

Mi pa prinašamo vam blagoslov, naj sreča napolni rodni vaš krov,
zdravje, pogum naj vas se drži, to v novem vam letu želimo prav vsi.

MIHA je prisil za uboge:

Seveda pa tudi dvigamo glas, ker za mnoge po svetu teman je ta čas,
bolezen in lakota mnoge težijo, miru in pravice pa vsi si želijo.

BOLTEŽAR je prižgal upanje:

Poglejte veselo preko ograj, radi pomagajte revnim sedaj,
lučko rešitve jim z darom prižgite, v njihova srca pogum jim vrnite.

Na koncu pa so se vsi v en glas zahvalili z besedami:

Hvala za vašo odprto roko, mnogim bo to odprlo nebo.

Naj sreča in mir vas vseh se drži, naj zdravje, veselje Bog vam deli.

Potem so na podboj skrbno napisali: 20+ G+M+B+12 in počakali na dar. Mnogo ljudi je primaknilo polega daru v skrinjico kak sladkorček tudi zanje. Na treh domovih smo jih sredi dela malo še ogreli s

toplim čajem in prigrizkom, potem pa so naši mladi koledniki svoje poslanstvo nadaljevali skoraj do teme. Zavedali so se, da njihovemu koledovanju daje nov pomen zbiranje prispevkov za projekte slovenskih misijonarjev, ki v temi revščine, ki ima toliko obrazov, živijo s pomoči potrebnimi Zemljani. Na koncu smo jih povabili na tako cenjene pice, kjer so veseli ugotovili, da so zbrali doslej rekordni znesek 1.507 E in ga še isti dan odposlali v prave roke na misijonsko središče. Tako so najmlajši člani kulturnega društva omogočili, da smo bili že drugič letos v Podbrezjah lahko dobrodelni. Z dobrimi občutki smo tako najlepše zaključili leto, ki je bilo vseh 365 dni naravnano tako, da naj bi osrečevali predvsem druge. Mi pa verjamemo, da s tem najbolj tudi sebe, saj je pot od srca do srca naših kolednikov potekala sijočih oči, ko je prinašala blagoslov, mir, pogum in upanje.